

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

§. I. De pœna infamiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

sacerdotibus dispensare. Ego credo nec validd, quia causæ hæreticorum ibi auocata sunt ad inquisitores cum Ordinario, qui sine illis non potest in foro externo de hæreticis cognoscere. Si autem inquisitores ibi non possunt cum sacerdote hæretico notorio dispensare, nec Episcopus quidquam sine illis potest in foro externo, Consequens est, vt Episcopi facultas ibi non deseruiat: quod idem erit, vbi cumque Episcopi non possunt sine inquisitoribus de hæreticis cognoscere: nam sicut non possunt sine inquisitoribus condemnare iudicialiter Reum, ita nec in foro externo absolute, vt cum aliis multis probat Diana part. 4. tract. 5. de Confessariis sollicitantibus resol. 53. Aduertendum item est, an ij aliunde incurrerint suspensionem ex eo, quod ordinati sint ab Episcopo hæretico, vel schismatico & quis possit ab ea absolueri: de qua videri potest Suarez disp. 31. de censuris sect. 1. à num. 61. atque etiā, an incurrerint irregularitatem aliam, ex eo quod exercuerint actus ordinis, vel celebrauerint cum excommunicatione, vel suspensione, in qua irregularitate, quando ex delicto non occulto procedit, nemo nisi Summus Pontifex, vel ex eius speciali commissione dispensare potest.

133
Inquisitores
an possint cū
hæretico con-
uerso dispen-
sare in hac
irregularita-
te.

Secundò dubitari solet de inquisitoribus, an possint cum hæretico conuerso dispensare in hac irregularitate. Pro sententia affirmante affert aliquos Auctores Diana 4. part. tract. 8. de officio & potestate inquisitorum resolur. 85: qui fundantur in concessione illa Clementis VI I. suprà relata. Illa tamen loquebatur solum de hæreticis occultis; deinde fuit fortasse solum personalis pro illis, quibus facta fuit. Hurtado dicta disp. 87. §. 31. dicit fortasse posse illos dispensare cum hæreticis occultis pro foro conscientie, de quo tamen constat nobis non potest, nisi ex eorumdem inquisitorum testimonio. Alij absolute negant eos posse dispensare, ita Sanchez dicto capite 25. numero 19. Suarez disputatione 43. de censuris, sectione 1. numero 5. Sanctarellus, & alij quos affert, & sequitur Diana loco citato, & cum id non possint, nisi ex concessione Papæ, quandiu de ea non constat, non est cur aliter dicamus. Et quidem etiam quo ad occultos limitatam fuisse inquisitorum potestatem à Pio V. vidimus supra.

134
An Prælati
regulariū or-
ga suos subdi-
tos.

Dubitari posset de Prælati regularium erga suos subditos; de hoc tamen consulenda sunt privilegia, & facultates singulorum ordinum, quorum Prælati sciunt, quousque eorum facultas ex summorum Pontificum concessione extendatur: nec vidi adhuc reuocationem harum facultatum, nisi earum, quæ viuæ vocis solum oraculo fuerant concessæ. Nam licet facultates ad absoluerendum per Bullam cænæ reuocentur; iam diximus non intelligi & ipso reuocari facultatem concessam ad dispensandum in irregularitate cum eo, qui iam sit legitime absolutus.

S. I.

De Pena infamie.

135
Penam infamie
ipso iure
incurrunt hæ-
retici.

Tertia pœna numerari potest infamia, quam certum est hæreticos ipso iure incurrere, ex cap. excommunicamus 1. §. credentes de hæreticis, & ex cap. statutum. eod. titi. n. 6, & ex cap. Infames 6. quæst. 1. & ex Authent. Gazaros, in

principio Cod. de hæreticis, & ex l. cunctos per-
pulos. Cod. de summa Trinit. & aliis quæ conge-
ret in presenti disp. 21. sect. 5. num. 4. Suarez
hanc infamiam consistere in hoc, quod infamibus omnes portæ ad qualibet dignitates claudantur, iuxta regulam communem in regula infamibus. 88. de reg. iuris in sexto. Vnde hæretici non admittuntur in testes, vt dixit S. Augustin. epist. 50. ad Bonifacium comitem, quia nulla fides debetur testimonio illius, qui fidem negat testimonio diuino; in odium tamen eiusdem hæresis admittuntur testes hæretici ad convincendam hæresim alterius hæretici. Dubium est, an hæc pœna incurratur ante sententiam, & an ab hæretico occulto.

P. Suarez loco proxime citato in presenti n. 4. & disp. 48. de censuris sect. 1. à num. 16. nimis stricte loquitur dicens incurrere ante sententiam & ab hæretico omnino occulto, qui licet non perdat famam quoad notitiam actualem aliorum, atque adeo non incurrat infamiam quoad substantiam, incurrere eam quoad effectus iuris, qui sunt inhabilitates ad officia, &c. Quare ab illo puncto irritæ erunt actiones exigentes ad sui valorem talem habilitatem; licet plerumque propter communem errorem, & titulum coloratum fortiantur effectus ex lege Barbarius. ff. de offic. Prætor. Ratio autem est, quia alioquin nihil amplius operabitur verbum illud, ipso iure, si expectanda est sententia, à qua si infamia inferatur; iam non à iure, sed ab homine iudice inferetur.

Alij dicunt, non incurrere ante sententiam declaratoriam criminis, licet non requiratur sententia condemnans ad infamiam; ita cum aliis Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 26. num. 1. Hurtado dicta disp. 87. sect. 4. Castro Palao, dicta tract. 4. disp. 4. puncto 4. num. 4. Addunt tamen Sanchez, & Castro Palao, hoc intelligi de infamia iuris, nam infamia facti contrahetur ipso facto, quod crimen notorium fiat, abque alia sententia; quam infamiam facti notat idem Sanchez num. 2. aboleri per factum contrarium.

Posset media via excogitari, & dici, non requiri sententiam declaratoriam criminis ad hanc pœnam incurrendam, sed sufficere notorietatem non solum per sententiam, sed etiam per factum ipsum, ita vt vbi primum crimen factum est publicum, incurratur, & ad hoc addi verba illa ipso iure, quasi lex ipsa posita notorietate abque opera iudicis inferat illam pœnam. Hæreticum tamen occultum, quandiu occultus manet, eam non incurrere, quia licet incurrat alias pœnas spirituales, vt excommunicationem, & similes, id tamen in pœna infamie non procederet etiam quoad illius effectus. Nam effectus infamie non aliter imponuntur in pœnam hæretico, quam vt effectus infamie, ex qua oriuntur si ergo infamia ipsa quoad substantiam non incurratur ab hæretico occulto, vt fatetur Suarez, quia adhuc retinet suam famam, imò, & ius ad illam conservandam; atque adeo peccarent contra iustitiam qui eum infamarent: non potest deficiente causa contrahere inhabilitatem, & alios effectus, qui solum vt effectus infamie deberent incurrere. Nota tamen cum Sanchez vbi supra posse aliunde ratione excommunicationis, vel ex alio capite incurrere ab hæretico occulto aliquam inhabilitatem, & incapacitatem ad beneficia, vel ad aliquam aliam: nunc tamen loquimur de illis effectibus, qui

precise ratione infamiae prouenire deberet. Hanc autem mediam sententiam videtur amplecti Lorca in presenti disp. 47. num. 3. quamvis non satis clare loquatur, & illi fauent plures dicentes, haereticum occultum non incurere infamiam, quos affert Sanchez ubi supra.

138

Dixi, posse hanc viam mediam excogitari, ut satisfaceret praesenti difficultati, & argumentis Suarij. Nolo enim nunc decidere quaestionem aliam magis vniuersalem, an in eiusmodi poenis inhabilitatis ad officia, priuationis vocis, & alias similes requiratur sententia declaratoria criminis ad eas incurrendas, quando in ipsa lege additur, ipso iure, & absque alia declaratione. Scio namque sententiam esse multorum Doctorum, adhuc non incurri ante talem sententiam, de qua videri possunt vltra alios Sanchez lib. 3. de matrimonio disp. 53. a num. 5. & lib. 9. disp. 30. n. 2. & lib. 2. in Decal. cap. 22. num. 20. & cap. 39. n. ultimo, & alij, quos affert Castro Palao 1. tom. tract. 3. disp. 2. puncto 2.

§. II.

De poena priuationis beneficiorum,
& aliis poenis.

139

Haereticus priuatur beneficiis, & officiis acquisitis, & inhabilis redditur.
Quarta poena haeretici est, quod priuatur beneficiis, & officiis acquisitis, & inhabilis reddatur ad futura. Et quidem quod attinet ad futura, non est difficultas, quia cum haereticus sit excommunicatus, atque, si est notorius, sit irregularis, collatio beneficij eo ipso erit irrita. Praesertim cum expresse in iure irrita reddatur talis collatio facta haeretico in cap. 2. §. haeretici, de haereticis in 6. ubi si quid tale factum fuerit, irritum, & inane declaratur, ut cum aliis docet Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 26. num. 4. Obseruat autem Hurtado dicta disp. 87. §. 20. & sequentibus, verba illius textus intelligi de haeretico notorio quare occultus, si sit reconciliatus, & absolutus, non erit incapax beneficij acquirendi cum iam non sit incapax ratione excommunicationis, nec ex alio capite sit haec incapacitas in iure expressa. Quod etiam tenet Castr. Palao 1. tom. tract. 4. disp. 4. puncto 5. §. 2. Addendum tamen videtur, non acquirere ius omnino firmum ad illud beneficium, sed infirmum, & irritabile; nam si postea probabitur in iudicio haeresis praeterita, sicut declarabitur a die commissi criminis priuatus beneficio, quod habebat ante haesim, ut mox videbimus, ita a fortiori declarabitur quoad effectum irrita collatio beneficij facta post haesim. Quod saltem videtur concedendum in sententia communi dicente, confiscari omnia bona haeretici vsque ad sententiam acquisita, etiam si aliqua acquisierit post haesim relictam: & absolutionem in foro conscientiae impetratam, quam cum aliis defendit Suarez disp. 22. sect. 1. num. 15. de quo dicemus disp. sequenti agentes de poenis temporalibus haeticorum: eadem enim ratio videtur de beneficio, ac aliis bonis, ut omnia acquirantur solum amissibiliter, post sententiam subsequenter.

140

An a die commissi delicti incurratur priuatio beneficij ante haesim habitam.
Difficultas est de priuatione beneficij ante haesim habiti, an a die commissi delicti incurratur, ita ut ante vllam sententiam amittat reuera haereticus titulum, quem habebat. Prima sententia affirmat quam tenent innumeri ex

Theologis, & Iuristis, quos affert, & sequitur Sanchez dicto c. 26. tom. 6. Suarez etiam disp. 43. de Consumis sect. 1. n. 4. Farinacius, Gonzales, & alij quos affert, & sequitur, Castro Palao, dicto puncto 5. num. 4. Alij dicunt non perdit titulum vsque ad sententiam. Pro qua plures referunt Sanchez ubi supra num. 5. & Suarez in presenti disp. 21. sect. 5. num. 18. qui magna ex parte ad eam accedit moderando id, quod in priori loco de censuris tenuerat.

141

Controuersia haec iam ferè reducitur ad quaestionem de nomine, ut notauit etiam Hurtado dicta disp. 87. sect. 2. §. 15. Quod si aliquid est de re, id non est magni momenti quod attinet, ad praxim. Nam Sanchez, Castro Palao, & alij plures doctores primae sententiae fauentur, non debere haereticum ante sententiam dimittere beneficium antea legitime acquisitum, sed posse illud retinere, percipere fructus, resignare in fauorem tertij, permutare &c. quia ratione possessionis legitimae haec omnia potest; quae tamen sequuta sententia rescinduntur, sicut si facta non essent, & repetuntur fructus omnes; imò addit Sanchez num. 8. requiri non solum sententiam, sed sententiae executionem per iudicem factam, ante quam reus non tenetur ex se beneficium dimittere, nisi forte iudex in sententia praeciperet, ut reus beneficium dimitteret. Rursus Suarez in praesenti loco citato, Hurtado dicta sect. 2. & alij concedentes manere titulum, vsque ad sententiam, fatentur tamen sequuta sententia eam retrahere ad diem commissi delicti, & omnia perinde haberi ac si fuissent irrita. Vnde resignatio, vel permutatio, medio tempore facta, non potuit ius firmum, & irrevocabile in alium transferre, sed infirmum, & reuocabile dependenter a sententia, si postea subsequatur: sicut etiam fructus interim percepti manent obnoxij confiscationi, sicut alia bona. Potest item impetrari beneficium illud tanquam iure vacans, quidquid sit an conferri possit non citato illo, qui possidet.

142

Restat ergo solum dissensio, an haereticus medio illo tempore dicendus sit habere titulum, an verò solum possessionem praestantem eisdem effectus, quos praestaret titulus; in quo placet magis modus loquendi Suarij in 2. loco, & Hurtadi, & in quem tandem deuenit Castro Palao ubi supra num. 6. in fine, manere aliqualem titulum vsque ad sententiam, & non meram possessionem: si enim titulum nullum habet, non apparet, quomodo non indigeat noua collatione ad illud beneficium perpetuo retinendum, ad percipiendos, & distrahendos fructus, & ad illud resignandum, & transferendum in alium, in quem non poterit transferre titulum, quo ipse omnino caret. Melius ergo dicitur vel priuarum quidem fuisse titulo sub conditione futura, id est si sententia sequitur, ut loquitur tandem Castro Palao: quare adueniente postea sententia purificatur conditio, & verificatur semper caruisse titulo: vel certe melius dici potest retineri totum titulum, infirmum tamen, & periculo expositum, quatenus ob crimen commissum, si postea probetur, & feratur sententia, poterit non solum priuari, sed per fictionem iuris retrahere sententia ad diem commissi criminis, sicut si eo die titulum perdidisset, licet reuera illum non perdidisset.

An haereticus medio illo tempore dicendus sit habere titulum.

Quamuis autem plura decreta afferri soleant ad